

TURINYS

I	Namo atostogų	7
II	Giltinė Žino Kur	14
III	Kur norų krėslas?	21
IV	Krėslo medžioklė	28
V	Das Apžavą į pilį	36
VI	Apžavas – didis burtininkas	43
VII	Be sparno	50
VIII	Slidiniai apdumia akis	56
IX	Molė ir apsparnavimo tepalas	63
X	Žaislų ieškoti	69
XI	Pono Niūros mokykla neklauzdoms kaukams	76
XII	Žvangulis išdykauja	83
XIII	Namo, norų krėste, namo!	90
XIV	Lepečkojo kariuomenė	96
XV	Į Skanėstų šalį!	102
XVI	Popietė su pusbroliu Tešliumi	109
XVII	Nerimas	116
XVIII	Apžavo mama	122
XIX	Vėjeli, pūsk, laivelį nešk	129
XX	Pagaliau klajūnė pilis	135
XXI	Milžinai ir nykštukai	142
XXII	Mirksiui ir Žvanguliui smegenys nuseko	148
XXIII	Apžavų šalyje	154
XXIV	Staigmenų sala	161
XXV	Vėl namo – ir sudiev!	167

I

NAMO ATOSTOGŲ

Molė su Piteriu ką tik grįžo namo atostogų. Laimė, jų mokyklose mokslo metai baigėsi tą pačią dieną. Stotyje abu pasitiko mama.

Juodu ją stipriai apkabino.

– Mama! Kaip gera vėl tave matyti! Kaip sekasi tėčiui?

– Puikiai, – atsakė mama. – Sodas gražiausiai žalioja, miegamieji paruošti, o žaidimų kambarys sodo gale laukia, kol atbėgsite žaisti kaip paprastai.

Vaikai susižvelgė. Jie turėjo didelę Paslaptį. Negalėjo apie ją užsiminti net laiškuose, kuriuos rašydavo vienas kitam per mokslo metus. Kaip jie troško dabar apie tai pasikalbėti!

– Ar galima visų pirma užsukti į žaidimų kambarį? – paklausė Piteris, parėjęs namo.

– Ne, mielas! – atsakė mama. – Eikite į viršų nusi-prausti, paskui padėsite man išpakuoti jūsų daiktus. Per atostogas turėsite marias laiko ir galėsite jį leisti žaidimų kambaryje.

Paslaptis buvo žaidimų kambaryje, ir vaikai neapsakomai troško vėl ją pamatyti. Jie užlipo į viršų, nusiprausė ir vėl nulipo pavakarių.

– Ar galėsime eiti į žaidimų kambarį, kai daiktai bus išpakuoti? – paklausė Piteris.

– Gerai, eikite, išpakuosiu aš, – nusijuokė mama. – Turbūt norite pažiūrėti, ar visi daiktai tebėra. Aš nieko niekam neatidaviau. Visada prieš tai atsiklausiu jūsų.

– Mole, – pavalgęs tyliai paklausė sesers Piteris, – kaip manai, Žvangulis lauks mūsų žaidimų kambaryje... su norų krėslu?

– Tikiuosi, – atsakė Molė. – Oi, Piteri, kaip sunku visą trimestrą laikyti paslaptį ir niekam nė žodeliu neprasitarti.

– Tokią įstabią paslaptį verta laikyti, – atsakė Piteris. – Mole, ar prisimeni, kaip gavome norų krėslą?

– Prisimenu, – atsakė Molė. – Nuėjome į keistą krautuvėlę, prekiaujančią senienomis, pirkti dovanos mamai gimtadienio proga ir pamatėme krūvas stebuklingų daiktų. Mes išsigandome ir susirangėme sename krėsele...

– ...ir pasakėme, kad norime namo, – tęsė sesers pasakojimą Piteris. – Ir žybt! Krėslui ant kojų išaugo raudoni sparneliai, jis išlėkė su mumis pro langą ir parnešė į žaidimų kambarį.

– Taip. Ir negrižo į krautuvėlę, nors mes liepėm, – pridūrė Molė. – Teko norų krėslą pasilikti.

– O prisimeni, kaip mes išskridome ieškoti nuotykių ir atsidūrėme pilyje, kurioje gyveno milžinas su tarnu Žvangu-liu? – nenutilo Piteris. – Mes jį išvadavom ir pasiėmėm kartu.

– Gera buvo, – atsiduso Molė. – Žvangulis apsigyveno mūsų žaidimų kambaryje, rūpinosi krėslu...

– ...ir pranešdavo, kada jam išauga sparnai, kad galėtume visi drauge skristi nuotykių ieškoti. Paskui reikėjo važiuoti mokytis ir krėslą palikti.

– Bet iš tikrųjų neėmėm į galvą, nes Žvangulis nuskrido krėslu pas mamą, vėl apsigyveno su ja ir prižiūrėjo krėslą, laukdamas mūsų, – tarė Molė.

– Jis pažadėjo grįžti su krėslu, kai tik parvažiuosime atostogų, kad vėl galėtume ieškoti nuotykių, – baigė kalbą Piteris. – Gerai, kad mama nežino, jog mes taip veržiamės į žaidimų kambarį, nes norime pamatyti Žvangulį ir norų krėslą.

Piteris susirado raktą.

– Mole, greičiau eime apžiūrėti žaislų.

– Ir Žvangulio, – pašnibždomis pridūrė Molė. – Ir norų krėslo.

Juodu nudundėjo laiptais ir išlėkė į sodą. Buvo liepos paibaiga, sodas pilnas žiedų. Namie gera: aštuonias savaites nei pamokų, nei namų darbų. Vaikai nukūrė į žaidimų kambarį – didelę erdvią pašiūrę sodo gale. Piteris įkišo raktą į spyną.

– Žvanguli! – pašaukė jis. – Ar tu čia?

Jis atrakino duris. Vaikai įėjo į vidų ir apsidairė. Kambarys buvo jaukus, su dideliu patiesalu ant grindų, su lentynomis knygoms ir žaislams, su lovele, kurioje gulėjo senos Molės lėlės, ir su dideliu lėlių nameliu kampe.

Bet nei norų krėslo, nei elfo Žvangulio nebuvo! Vaikai nusiminę dairėsi aplink.

– Jo čia nėra, – tarė Piteris. – Žadėjo šiandien grįžti su krės-
lu. Aš jam pranešiau, kada grįšime, jis užsirašė į užrašų knygelę.

– Viliuosi, nesusirgo, – tarė Molė.

Juodu apžiūrėjo žaidimų kambarį, prisuko muzikinę dė-
žutę ir atidarė langus. Abu buvo nusivylę. Tikėjosi pamatyti
Žvangulį ir vėl pasėdėti norų krėsele.

Staiga tarpduryje pasirodė mažas veidelis.

– Žvanguli, tu! – sušuko Molė. – Mes labai susirūpinom.
Manėm, kad lauksi čia.

Vaikai čiupo elfą į glėbį.

– Kaip galėčiau jūsų laukti čia, mulkiai, jei durys užra-
kintos ir langai užkabinti? – nusijuokė Žvangulis. – Tiesa, aš

elfas, bet kiaurai užrakintų durų nevaikštau. Pasiilgau jūsų. Ar mokykloje labai nuobodu?

– Ne, – atsakė Piteris. – Pensione netgi smagu. Mums abiem patiko... bet namie geriausia.

– Žvanguli, kur norų krėslas? – paklausė sunerimusi Molė. – Jam nieko neatsitiko? Jis čia?

– Ši rytą buvo čia, – atsakė Žvangulis, – bet pamatęs, kad žaidimų kambario durys užrakintos ir į vidų nepateksiu, paslėpiau po gyvatvore sodo gale. Kad žinotumėt, kiek žmonių jo vos nerado!

– Bet juk niekas neina į sodo galą, – nustebė Piteris.

– Kur ne! – atkirto Žvangulis. – Iš pradžių jūsų sodininkas sumanė apkarpyti gyvatvorę, ir aš visai nusiplūčiau, tampydamas krėslą iš vienos slėptuvės į kitą. Paskui pro šalią ėjo sena čigonė ir beveik pamatė krėslą, bet aš sulojau kaip šuo ir ją nubaidžiau.

– Vargšeli! Turbūt apsidžiaugei, kai mes pagaliau parsiradome, – juokėsi vaikai.

– Eime atnešti krėslą, – tarė Piteris. – Noriu vėl jame pasėdėti. Ar jam dažnai išaugdavo sparnai, kol laiškai jį namie, Žvanguli?

– Nė karto, – atsakė elfas. – Keista, tiesa? Jis stovėjo mamos virtuvėje kaip paprastas krėslas, nė vienas raudonas sparnelis neišdygo. Matyt, laukė, kol jūs grįšite.

– Tikiuosi, – atsiliepė Piteris. – Nes jei taip, dabar jam turbūt dažnai prasikals sparnai, o mes patirsime daug nuotykių.

Trijulė priėjo gyvatvorę.

– Štai jis! – susijaudino Molė. – Matau kyšant kojas.

Jie ištraukė krėslą.

– Lygiai toks pat, – džiūgavo Piteris. – Kaip gerai tu jį prižiūrėjai, Žvanguli. Nušveistas net blizga.

– Nušveitė mama, – atsakė Žvangulis. – Ji pareiškė, kad tokį nuostabų krėslą reikia gerai nublizginti, ir kasdien šveisdavo jį tol, kol krėslas suaimanuodavo.

Piteris nunešė krėslą į žaidimų kambarį. Žvangulis pirmas nubėgo patikrinti, ar niekas nemato. Trijulė nenorėjo, kad kas nors susidomėtų, kodėl krėslas slepiamas gyvatvorėje. Kai krėslas atsidūrė senojoje vietoje, visi trys į jį susėdo.

– Jausmas toks pat, – tarė Piteris. – Tik ankštoka, nes mudu su Mole mokykloje ūgtelėjome. O tu likai, koks buvęs, Žvanguli.

– Aš nebūsiu didesnis, – atsakė Žvangulis. – Argi nenorit, kad krėslui dabar išaugtų sparnai ir jis kur nors su mumis nuplasnotų?

– Žinoma, norim, – atsakė Molė. – Krėsele, būk gerutis, a? Tik mums nudžiuginti, tik truputį paskraidytume ir grįžtume.

Bet sparnai neišaugo. Vaikai viltingai žvelgė į krėslo kojas, bet taip ir neišvydo kraunantis raudonų pumpurų, kurie išsiskleidę virsta sparnais.

– Nieko nebus, – tarė Žvangulis. – Jis neišaugina sparnų paprašytas. Baisiai užsispyręs. Tikiuosi, neužmiršo, kaip tai daroma, tiek laiko neskraidęs. Nenorėčiau, kad būtų praradęs stebuklingą galią.

Kokia baisi mintis! Vaikai paglostė krėslo porankius.

– Mielas norų krėsle, juk tu nepamiršai, kaip išauginti sparnus, tiesa?

Krėslas išpūdingai sugirgždėjo. Girgždesys truko ilgai, ir trijulė ėmė juoktis.

– Viskas gerai, – tarė Žvangulis. – Taip jis sako mums, kad neužmiršo. Kalbėti nemoka, tai girgžda.

Į sodą atėjo mama.

– Vaikai! Tėtis jau namie. Jis nori su jumis pasikalbėti.

– Tuoj! – atsiliepė Piteris ir atsisuko į Žvangulį. – Iki rytojaus, Žvanguli. Gali kaip paprastai nakvoti ant sofos, pasiėmęs pledą ir pagalvėlę. Juk tu vėl įsikursi mūsų žaidimų kambaryje kaip anksčiau ir pranešinėsi, kai krėslui išaugs sparnai?

– Taip, mielai vėl čia pagyvenčiau, – atsakė Žvangulis.

Vaikai nubėgo namo. Vakaras buvo labai įdomus, nes juodu pasakojo tėvams viso trimestro išpūdžius. Paskui abu nuėjo gulti, patenkinti, kad vėl nakvos savo kambariuose.

Bet miegojo jie neilgai. Piteris susapnavo, kad jis – žiurkė, purtoma šuns. Sapnas buvo slogus, ir jis krūptelėjęs pabudo.

Jį už rankos purtė Žvangulis.

– Pabusk, – sušnibždėjo elfas. – Krėslui išaugo sparnai – dideli, tvirti, o plazda kaip pasiutę. Jei nori nuotykių, paskubėk.

Ką gi, maloni staigmena. Piteris pažadino Molę, juodu skubiai apsivilko ir išbėgo į sodą. Artindamiesi prie žaidimų kambario pasiūrės, išgirdo pliaukšėjimą.

– Tai krėslo sparnai, – sušvokštė Žvangulis. – Bėgam! Jis pakils, nespėjus mums įsėsti.